

Földes Petra
(Nem) számít honnan jöttél?

Résztevők, cél:

A műhelyfoglalkozáson kilencen vettek részt, mindannyian nők. Egy kivételével mindegyikük pedagógus volt, vagy legalábbis ebben a szerepében érkezett a konferenciára. Volt közöttük iskolapszichológus, illetve egy olyan hölgy is, aki halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekkel foglalkozott. A workshop célja eredetileg az volt, hogy meglássuk, megismerjük a nem-középosztálybeli szemszöveget is.

Földes Petra a műhely kezdetén két kisebb csoportra osztotta a workshop résztvevőit, figyelve arra, hogy akik egymást ismerik, azok más-más csoportba kerüljenek. A műhelyfoglalkozás ezután végig ebben a felosztásban zajlott.

Első feladat:

A két csoportnak azonos volt az első feladat. Mindannyian papírt és színes filctollakat kaptak és a szülő-pedagógus-gyerek rendszerét kell áttranszformálni egy másik rendszerre, amiben ugyanígy viszonyulnak egymáshoz a szereplők. Petra nem adott támpontokat, hogy ennek milyen rendszernek kell lennie, hanem azt kérte, hogy a csapatok beszéljék meg, majd rajzolják le a rendszert, amit utána a másik csapat feladata lesz megfejteni.

Közös ötletelés és rajzolgatás után a csapatok 10 perc elteltével cserélték ki a papírokat. Az egyik csoport az egymásra utaltságot jelenítette meg a termőföld, a növények és a kertész viszonylatában, a másik csoport pedig az égitestek – nap, föld és hold – viszonyát érezte találónak, jelezve hogy ez egy folyamat, ahol a szerepek folyton felcserélődnek.

A csoportok ezután megpróbálták megfejteni a rajzokat és pár mondatban elmondták a többi ötletüket, amire reflektáltak ismét. Petra közben kérdésekkel irányította a szereplőket.

Második feladat:

A második feladat egy szituációs játék volt. Mindkét csapat kapott egy borítékot, benne egy kisfiú és egy édesanya képével. A képeket a csoportok egymásnak nem mutathatták meg. Petra feladatindító helyzete a következő volt:

A borítékban található édesanya valamilyen módon – ezt a csapatoknak kellett kitalálni – fogadóórát kér a fia osztályfőnökétől. További információ volt, hogy az osztályfőnök új, csak pár hete vette át a gyerekeket, mert az előző tanárnő veszélyeztetett terhes lett, de az új osztályfőnök eddig is magas óraszámiban tanította a gyerekeket.

A csoportok két részre szakadtak: szülők és osztályfőnökök. Mindannyian kialakították a közös álláspontjukat, percepcióikat a képek alapján, majd képviselőt választottak maguk közül. Így összesen két beszélgetést, fogadóórát hallgathattunk meg.

A két beszélgetés nagyon különböző volt:

Első fogadóóra

Ebben a szituációban az anyuka egy nagyon tudatos, kooperatív, asszertív figura volt, aki messzemenőig próbált együttműködni a tanárral. Ehhez képest a tanár kissé zárkózott és bizonytalan volt, próbálta mindenáron a saját hatáskörében megoldani a problémát, kissé kirekesztve a szülőt. Az erőviszonyokat tekintve mintha a szülő lett volna a domináns. Végül szerencsére sikerült olyan megállapodásra jutniuk, ami mindkét félnek elfogadható volt.

Második fogadóóra

A második szituáció egy sokkal intenzívebb, személyesebb (sőt, személyeskedőbb), emocionálisabb jelenet volt. Ebben az esetben a szülő egy védelmező, a gyermekével nagyon szoros kapcsolatot ápoló, kissé túlfűtött édesanya volt, aki néhol meglehetősen támadóan lépett fel a beszélgetés során. Újra és újra előhozakodott újabb információkkal, így is kísérletet téve saját igazának bizonyítására. Itt a pedagógus volt asszertív és próbált a szülővel együttműködni, megoldani az általa vázolt problémát. A felek itt sokkal több személyeskedést engedtek meg maguknak.

Értékelés

A két jelenet eljátszása után a csapatok Petrával közösen értékelték a szituációkat és megnézték a képeket is. Az első jelenetben azt tartották érdekesnek, ahogyan az osztályfőnök attitűdje változott, egyre jobban megnyílt és ő is együttműködőbb lett. A második osztályfőnöki órán Petra a személyesebb hangvételt emelte ki. Ebben az esetben ugyanis az anyuka oda-odaszúrt néhány olyan megjegyzést, ami esetleg már túlságosan is a tanár magánéletébe vágott. A pedagógus ezeket sikeresen kezelte és a „visszavágásaival” sikerült is elejét venni továbbiaknak.

Összegzés:

A feladatok végrehajtása során a csapatok vitathatatlanul jól érezték magukat, a hangulat nagyon jó volt. Petra megjegyezte, hogy a workshop eredeti célja az lett volna, hogy a nem-középosztálybeliekkel szemben támasztott előítéleteket feltárjuk, de végül erre nem került sor. Petra szerint ennek az lehetett az oka, hogy a jelenlévők eleve nem rendelkeztek ilyen irányú előítéletekkel. Ennek megfelelően a műhelymunka végkicsengése kissé más volt, de a lényegét talán még jobban szemléltette: a kommunikáció mindig a felek nyitottságától, hozzáállásától, attitűdjétől és előfeltevéseitől is függ.